

KUTSESTANDARD

Maastikuehitaja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Maastikuehitaja, tase 4	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sillutise paigaldaja, tase 4	4
Piirdeaedade ehitaja, tase 4	4
Haljasalade hooldaja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Sellel kutsealal on neli kutset: maastikuehitaja, tase 2, maastikuehitaja, tase 3, maastikuehitaja, tase 4 ja maastikuehitaja, tase 5.</p> <p>4. taseme maastikuehitaja on oskustöötaja, kelle põhiülesanded on projekti järgi aia või haljasala rajamine (sh sillutiste paigaldamine, muru ja istutusalade rajamine, müüride ja puidust väikerajatiste ehitamine, suurte puude istutamine) ja hooldamine.</p> <p>Ta töötab meeskonnas, organiseerib oma tööd ja juhendab madalama taseme maastikuehitajaid.</p> <p>4. taseme maastikuehitaja võib töötada maastikuehitusettevõttes, aianduskeskuses, puukoolis, ehitusettevõttes, kinnisvarahoolduse ettevõttes, kohalikus omavalitsuses jm.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Töö planeerimine</p> <ol style="list-style-type: none"> Töögrupi töö planeerimine. Materjali mahtude arvutamine ja tellimine. <p>A.2.2 Objekti (haljasala, ehitus, rajatis) ettevalmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Objekti hindamine. Loodusesse maha märkimine. Materjalide ladustamine. Vertikaalplaneerimine ja kasvupinnase ettevalmistamine. Sade- ja pinnasevee juhtimine. <p>A.2.3 Istutusalade rajamine</p> <ol style="list-style-type: none"> Istutusala servade paigaldamine. Geosünteeside paigaldamine. Taimede istutamine, seemnete külvamine, kastmine ja toestamine. Multšimine.

A.2.4 Sillutise (betoonkivi, looduskivi, puit) ja sõelmeteede rajamine

1. Aluskihtide rajamine.
2. Teeäärise ja sillutise paigaldamine.

A.2.5 Puidust väikevormide (pergolat, terrassid, võreseinad) ehitamine

1. Vundamendi ehitamine.
2. Postide paigaldamine.
3. Lihtsamate puitkarkasside ehitamine.
4. Laudise paigaldamine, viimistlemine ja hooldus.

A.2.6 Muru rajamine

1. Pinnase ettevalmistus.
2. Muruseemne külvamine.
3. Siirdemuru paigaldamine.

A.2.7 Aedade ja haljasalade hooldamine

1. Hoolduskava koostamine.
2. Teede, müüride ja treppide hooldamine.
3. Muru ja istutusala hooldamine.
4. Hekkide pügamine ja noorendamine.
5. Taimekaitsetööde tegemine.
6. Viljapuude ja marjapõõsaste hooldus-, kujundus- ja noorendusloikuste tegemine.

A.2.8 Suurte puude istutamine ja hooldamine

1. Suurte puude istutamine ja istutusjärgne hooldus.
2. Suurte puude lõikamine (hooldus-, kujundus-, noorendus- jt) ja kändude freesimine.

A.2.9 Müüride ehitamine

1. Tugimüüride ja vundamendi ehitamine (looduskivist ja tehiskivist).
2. Kuivmüüri ehitamine.

Valitavad tööosad**A.2.10 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine**

1. Sisehaljastuse rajamine.
2. Sisehaljastuse hooldamine.

A.2.11 Masinatega puistematerjalide teisaldamine ja pinna kujundamine

1. Puisteainete teisaldamine.
2. Pinna kujundamine.

A.2.12 Lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi kavandamine ja paigaldamine

1. Sade- ja pinnasevete juhtimine.
2. Paigaldamine.
3. Hooldamine.

A.2.2.13 Aiaveekogude rajamine

1. Süvendi kaevamine ja aluskihi paigaldamine.
2. Geosünteedide paigaldamine.
3. Servade viimistlemine.
4. Tehniliste seadmete (pumbad, valgustid ja puhastusseadmed) paigaldamine.
5. Vee- ja kaldataimede istutamine.

A.2.14 Piirete ehitamine

1. Metall-, betoon- ja puitpostide paigaldamine.
2. Võrkarate ehitamine ja -moodulite paigaldamine.
3. Puitpiirete ehitamine ja puitmoodulite paigaldamine.
4. Betoonist aiasoklite paigaldamine.

5. Väravate paigaldamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Maastikuehitaja töö on paindliku tööajaga, vajadusel töötatakse ka puhkepäevadel. Töö on vahelduvate tööülesannetega ning toimub põhiliselt välitingimustes ja harva sisetingimustes. Maastikuehitaja töö eripära on töötamine avalikus ruumis. Tööga seotud peamised riskid tulenevad raskuste tõstmisest, sundasendis töötamisest, kokkupuutest müra, vibratsiooni ja raskete ilmastikutingimustega.
A.4 Töövahendid
Maastikuehitaja põhilised töövahendid on: löikevahendid, ehitus- ja aiandustarvikud, puidutööriistad, masinad ja seadmed, sidevahendid, isikukaitsevahendid, sh tööriietus ja turvajalanõud.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Maastikuehitaja töö eeldab füüsilist vastupidavust, pingetaluvust ja kohusetundlikkust, kasuks tulevad keskendumisvõime, kohanemisvõime, koostöövõime ja käeline osavus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Maastikuehitajana töötavad inimesed, kes on läbinud kutseõppe, kutsealase täiendusõppe või on oskused omandatud praktilise tööga kogunud maastikuehitaja käe all.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Maastikuehitaja, haljastustööline, haljasalade hooldaja, sillutise paigaldaja, õuetööline.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud (B.2.1 – B.2.9) ja läbivad (B.2.15) kompetentsid. Valitavatest kompetentsidest B.2.10 – B.2.14 tuleb tõendada vähemalt 1 kompetents. Sillutise paigaldaja, tase 4 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1, B.2.2, B.2.4, B.2.6 ja B.2.9. Päärdeaedade ehitaja, tase 4, osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1, B.2.2, B.2.5 ja B.2.14. Haljasalade hooldaja, tase 4, osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.1, B.2.3, B.2.6, B.2.7 ja B.2.10.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Töö planeerimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. planeerib töögrupi tavatööd, järgides töögraafikut ja projektijuhi juhiseid; 2. arvutab materjali mahud, arvestades projekti või töökirjeldust ning olukorda objektil; tellib materjalid, lähtudes projektist.	
B.2.2 Objekti (haljasala, ehitus, rajatis) ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. hindab objekti ja selle vastavust projektile; 2. märgib loodusesse maha maastikuehituse objekti, lähtudes projektist ning kaitstes vajadusel olemasolevat taimestikku ja pinnast; 3. ladustab vajalikud materjalid, arvestades materjalide ja objekti eripära; 4. valmistab pinnase ette käsitsi ja kasutades selleks ettenähtud tehnilisi vahendeid, lähtudes projekti eesmärgist; vajadusel teeb umbrohutõrjet (vt lisa 1); 5. juhib sademe- ja pinnaseveed vajalikus suunas, arvestades ehituse head tava ja hetkeolukorda.	

B.2.3 Istutusala rajamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. paigaldab istutusala servad, lähtudes objekti vertikaalplaneerimisest; 2. paigaldab geosünteedid, lähtudes projektist (töökirjeldusest) ja objekti eripärast; 3. külvab seemned, istutab, kastab ja toestab taimed, sh põõsad, lähtudes projektist, arvestades istiku tüüpi, suurust, taime liiki, kasvukoha-, ilmastiku- ja mullastikutingimusi ja kasvualuseid (vt lisa 1); 4. multšib, lähtudes projektist ja arvestades mullapinna olukorda (niiskus, temperatuur), taimede kasvunõudeid. 	
B.2.4 Sillutise (betoonkivi, looduskivi, puit) ja sõlmeteede rajamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ehitab teesüvendi ja aluspõhja, kasutades vastavat tehnikat (va traktorid, kopad, laadurid jm) ning järgides maastikehitusega seotud õigusaktide; 2. paigaldab teeäärise ja sillutise, teeb vajalikud betoonitööd, lähtudes projektist ja kasutades töödeks vajalikke seadmeid; viimistleb erinevat tüüpi sillutist, järgides kvaliteedinõudeid ja projekti. 	
B.2.5 Puidust väikevormide (pergolat, terrassid, võreseinad) ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ehitab vundamendi, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 2. paigaldab postid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. ehitab puitkarkassi, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 4. paigaldab, viimistleb ja hooldab laudist, lähtudes projektist. 	
B.2.6 Muru rajamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. valmistab ette murualuse mullapinna, arvestades pinnase kaldeid; vajadusel teeb umbrohutõrjet (sh keemilist umbrohutõrjet) (vt lisa 1); 2. külvab käsitsi või vastava tehnikaga muruseemne ja väetise, arvestades külvinorme; 3. paigaldab, sh väetab ja kastab siirdemuru, arvestades maapinna ja siirdemuru eripära ning ilmastikutingimusi. 	
B.2.7 Aedade ja haljasalade hooldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koostab aia või haljasala hoolduskava, arvestades olukorda objektil; 2. hooldab teid, müüre ja treppe vastavalt juhendile ja aastaajale, teavitab vanem-maastikuehitajat pisiremondi vajadusest; 3. hooldab muru ja istutusala, arvestades hoolduskava ja kasutades vajalikke tööriistu ja masinaid vastavalt kasutusjuhendile; 4. pügab ja noorendab hekke, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid; 5. teeb taimekaitseteid, kasutades taimekaitsevahendeid vastavalt nõuetele (vt lisa 1); 6. teeb viljapuude ja marjapõõsaste hooldus-, kujundus- ja noorendusloikust, kasutades selleks ettenähtud tehnilisi vahendeid. 	
B.2.8 Suurte puude istutamine ja hooldamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. istutab, kastab ja toestab suuri puid, lähtudes projektist, arvestades istiku tüüpi, suurust, taime liiki, kasvukoha-, ilmastiku- ja mullastikutingimusi ja kasvualuseid; rajab kasvupinnase ja tugipinnase (st tugevdatud struktuuriga kasvupinnase), paigaldab kastmissüsteemi; hooldab puud istutusjärgselt, lähtudes hooldusjuhendist (vt lisa 1); 2. lõikab suuri puid (istutus-, -, kujundus-, hooldus lõikus) ja freesib kände, kasutades selleks ettenähtud tehnilisi vahendeid, vajadusel kaasab arboristi. 	
B.2.9 Müüride ehitamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ehitab tugimüüride ja vundamendi (looduskivist ja tehiskivist), lähtudes projektist, kasutades tööks sobivaid tööriistu ja -vahendeid ning töövõtteid; 2. ehitab kuivmüüri, lähtudes projektist, kasutades tööks sobivaid tööriistu ja -vahendeid ning töövõtteid. 	

VALITAVAD KOMPETENSIID

Valitavatest kompetentsidest B.2.10 – B.2.14 tuleb tõendada vähemalt 1 kompetents.

B.2.10 Sisehaljastuse rajamine ja hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. rajab sisehaljastuse, lähtudes kavandist ja arvestades objekti eripära (vt lisa 1); 2. hooldab sisehaljastust, lähtudes kavandist ja arvestades objekti eripära.	
B.2.11 Masinatega puistematerjalide teisaldamine ja pinna kujundamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. teisaldab puistematerjale, kasutades minilaadurit või miniekskavaatorit; 2. teeb pinnakujundustöid, kasutades minilaadurit või miniekskavaatorit.	
B.2.12 Lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi kavandamine ja paigaldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. juhib sademe- ja pinnaseveed, lähtudes projektist; 2. paigaldab lokaalse kuivendus- ja kastmissüsteemi, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. hooldab lokaalset kastmis- ja kuivendussüsteemi, arvestades kastmis- ja kuivendussüsteemi eripära.	
B.2.13 Aiaveekogude rajamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. kaevab süvendi ja paigaldab aluskihid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 2. paigaldab ja ühendab geosünteedid, arvestades rajatava veekogu kuju; 3. viimistleb aiaveekogu servad, lähtudes projektist (töökirjeldusest) ja arvestades materjali omadusi; 4. paigaldab tehnilised seadmed, lähtudes projektist (töökirjeldusest), v.a elektritööd; 5. istutab vee- ja kaldataimed, arvestades taimede liiki, kasvualuseid ja -nõudeid (vt lisa 1).	
B.2.14 Piirete ehitamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. paigaldab metall-, betoon- ja puitpostid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); vajadusel valmistab betooni; 2. ehitab võrkstarid ja paigaldab võrkmodulid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 3. ehitab puitpiirded ja paigaldab puitmodulid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 4. paigaldab betoonist aiasoklid, lähtudes projektist (töökirjeldusest); 5. paigaldab väravad, lähtudes projektist (töökirjeldusest).	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.15 Maastikuehitaja, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. lähtub oma töös eetilistest tõekspidamistest, järgides maastikuehituse head tava; 2. planeerib oma tööd, tegutseb iseseisvalt, täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul; 3. kasutab ergonomilisi töövõtteid; 4. on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös; suhtleb kolleegidega; tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; juhendab madalama tasemega maastikuehitajaid; 5. hindab tööga kaasnevaid ohufaktoreid ja täidab ohutusnõudeid; 6. täidab keskkonnanõudeid; hoiab töökoha korras; 7. sorteerib ja ladustab jäätmed, sh orgaanilised jäätmed, nõuetekohaselt; 8. kutsub õnnetusjuhtumi korral professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale; 9. tunneb ära taimed ja teab nende eesti- ja ladinakeelseid nimetusi (vastavalt tõendatavatele kompetentsidele, vt. lisa 1); 10. kasutab arvutit vastavalt baasmoodulitele „Arvuti põhitõed“, „Interneti põhitõed“, „Tekstitöötlus“ ja „Tabelitöötlus“ (vt. lisa 2);	

11. keelteoskus: valdab eesti keelt tasemel B1 (vt lisa 3).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa **ÜLDTEAVE JA LISAD**

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-04052020-02/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Raili Laas, Eesti Maastikuehitajate Liit Rait Karus, Ojassaar OÜ Jaanus Lepik, Aia ja Maastikukujunduse OÜ Tarmo Loid, VT Haljastus OÜ Liina Rehepapp, Rehepapp Aiakujundus OÜ Tiina Matsulevitš, SA Innove Kati Veski, Ardens OÜ Andres Vainu, Liivi Aiad OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	16
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	04.05.2020
6. Kutsestandard kehtib kuni	12.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6113 Aednikud, puukooli töötajad ja istikukasvatavad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Landscape gardener, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Taimmaterjali nimekiri	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 4 Maastikuehituse kutsealaga seonduvad mõisted	